

7. Interaktīvo prezentāciju veidošana

Astra: Vienā seminārā redzēju interesantu prezentācijas formu: uz ekrāna visa informācija bija salikta kā mozaīka. Klikšķinot uz viena mozaīkas fragmenta, tas tika palielināts pa visu ekrānu. Kā to var panākt?

Atbilde: Mūsdienās skolotājam, kurš regulāri izmanto informācijas tehnoloģijas procesa vizualizēšanai, reizēm gribas kaut ko citādāku, nekā vienkāršu slīdu virkni ierastās prezentāciju veidošanas lietotnēs. Tiesa gan, pat šo programmu iespējas netiek pilnībā izmantotas. Tomēr skolotājam nav tik daudz brīva laika, lai izdziļinātos ierasto prezentāciju programmu knifīnos un mācītos rakstīt makrokomandas, padarot informācijas attēlošanu interaktīvāku. Ir nepieciešami jauni tehnoloģiskie risinājumi, kuri maksimāli atvieglotu skolotāja darbu un ļautu veidot oriģinālas un efektīvas vizualizācijas. Internet vidē tiek piedāvāti daudzi tiešsaistes rīki interaktīvo prezentāciju veidošanai. Daudzi no tiem ir bezmaksas vai ar iespēju bez maksas lietot rīkus izmēģinājuma laikā.

Spriežot pēc jūsu apraksta, runa varētu būt par ungāru kompānijas *Prezi* izstrādāto rīku. Galvenā šī rīka priekšrocība ir iespēja veidot nelineāras daudzlīmeņu prezentācijas. Savas prezentācijas izstrādātāji sauc par „prezi”. Izklausās neparasti, bet šim produktam nav latviskotas vides, līdz ar to nav arī atbilstošas terminoloģijas, tāpēc turpmāk tekstā tiks lietots jēdziens *prezentācija*.

Visa informācija tiek izkārtota uz vienas lielas virtuālās lapas, bet prezentācijas demonstrēšanas process ir ceļošana pa šo lapu ar dinamiskās mērogošanas iespējām. Uz lapas var patvaļīgi izkārtot tekstu, attēlus, audio un video failus, importēt prezentācijas slīdus, dizaina elementus. Pēc tam tiek veidots maršruts – secīgi klikšķinot uz lapas elementiem, jūs savienojat tos demonstrācijas secībā un nosakāt, kādā mērogā ir jāattēlo katrs elements. Demonstrācijas laikā var viegli mainīt maršrutu un mērogu un brīvi pārvietoties pa lapu. Tas viss izskatās ļoti dinamiski un efektīvi. Vēl viena produkta priekšrocība – prezentācijas var veidot vairāki cilvēki vienlaicīgi. Gatavas prezentācijas var demonstrēt tiešsaistes režīmā vai arī no sava datora, lejupielādējot uz tā izveidotās prezentācijas kopiju. Informācija ir pieejama angļu, spāņu, korejiešu un japāņu valodās. Šajā nodaļā apkūkosim vienkāršas prezentācijas veidošanu.

Lai uzsāktu darbu, Internet pārlūkprogrammas adresē rindā ierakstiet **www.prezi.com**:

Tiks attēlots vietnes sākumlogs, kurā var iepazīties ar kompānijas piedāvājumiem un noskatīties prezentācijas video. Savu produktu izstrādāji pozicionē kā „*prezentācijas rīku, kurš palīdzēs strukturēt jūsu idejas un kopīgot tās ar citiem*”:

Eiropas Sociālā fonda projekts "Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide" Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

Annotations on the Prezi homepage:

- Kompānijas logo (Company logo) - points to the Prezi logo.
- Veidot (Create) - points to the 'Create' button.
- Apmācība un atbalsts (Learn & Support) - points to the 'Learn & Support' button.
- Pārlūkot citu autoru darba piemērus (Explore) - points to the 'Explore' button.
- Reģistrēties (Sign up) - points to the 'Sign up' button.
- Ielogoties reģistrētiem lietotājiem (Log in) - points to the 'Log in' button.
- Nospiediet, lai noskatīties demonstrācijas video (Click to watch the demo video) - points to the play button on the tree.

Prezi is a presentation tool that helps you organize and share your ideas. [Watch the video >](#)

Lai uzsāktu rīka izmantošanu un sāktu veidot savas prezentācijas, jaunam lietotājam nepieciešams reģistrēties: poga [Sign up](#) loga augšējā labajā stūrī vai poga [Sign up now](#) loga apakšpusē. Ja jums ir *Facebook* kods, var ielogoties ar to bez reģistrēšanās: poga [f Sign up](#) loga apakšpusē. Atvērsies logs ar piedāvājumu izvēlēties licences veidu:

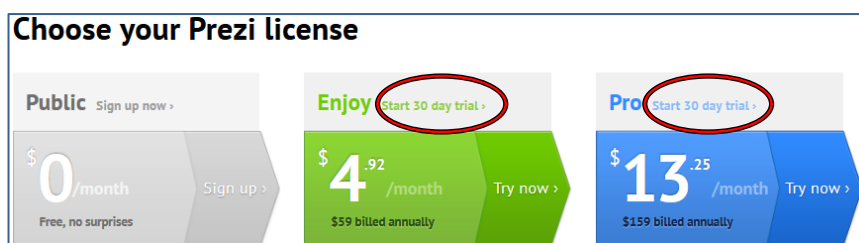
Choose your Prezi license

Public	Enjoy	Pro
Sign up now >	Start 30 day trial >	Start 30 day trial >
\$0/month	\$4.92/month	\$13.25/month
Free, no surprises	\$59 billed annually	\$159 billed annually
PUBLIC presentations All your prezis will be public Core features Edit and share prezis 100 MB 100MB storage space Enough for a few prezis	PRIVATE presentations Choose who to share with TM Use your own logo Get rid of the Prezi logo Premium support Answers in less than a day 500 MB 500MB storage space Lots of prezis	WORK OFFLINE securely Use Prezi Desktop PRIVATE presentations Choose who to share with TM Use your own logo Get rid of the Prezi logo Premium support Answers in less than a day 2 GB 2GB storage space Lots of prezis
Public	Student & Teacher licenses >	Multiple licenses >

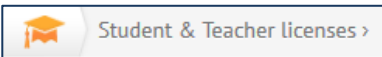
Lai lietotu produktu bez maksas, jāizvēlas „Public” licence. Tā sniedz iespēju veidot prezentācijas no jebkura datora tiešsaistes režīmā, gatavas prezentācijas var lejupielādēt savā datorā un demonstrēt jau bez Internet pieslēguma, izmantojot 100 MB lielu krātuvi.

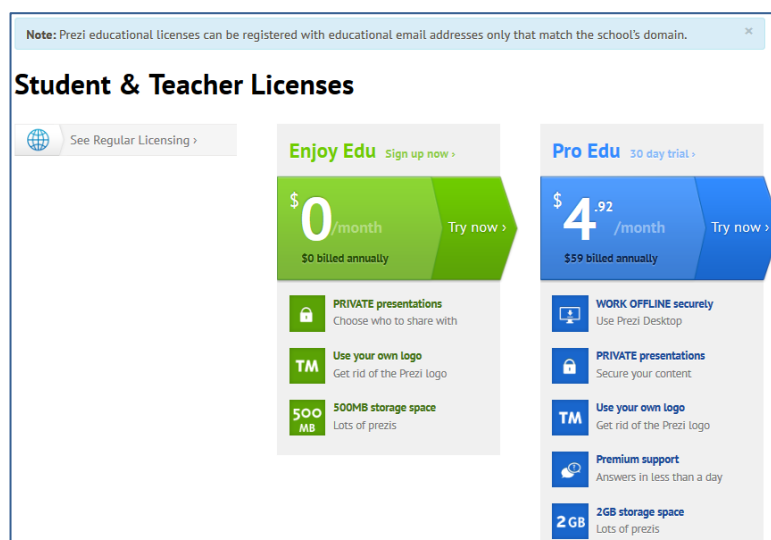
Kā „Public” licences trūkumus var minēt to, ka visas jūsu izveidotās prezentācijas būs publiski pieejamas (no tā var izvairīties, izveidojot prezentāciju, lejupielādējot to savā datorā un pēc tam izdzēšot to no savas *prezi* krātuves, bet šis risinājums ierobežo gatavas prezentācijas rediģēšanas iespējas), uz visām jūsu prezentācijām būs redzams izstrādātāju logotips, veidot savas prezentācijas jūs varēsiet tikai tiešsaistes režīmā.

Pastāv iespēja iepazīties ar „Enjoy” un „Pro Edu” licencēm, izvēloties to 30 dienu bezmaksas lietošanu:

The image shows a 'Choose your Prezi license' screen with three options: Public, Enjoy, and Pro. The Public option is free. The Enjoy option is \$4.92/month with a 30-day trial. The Pro option is \$13.25/month with a 30-day trial. Red circles highlight the 'Start 30 day trial' links for the Enjoy and Pro options.

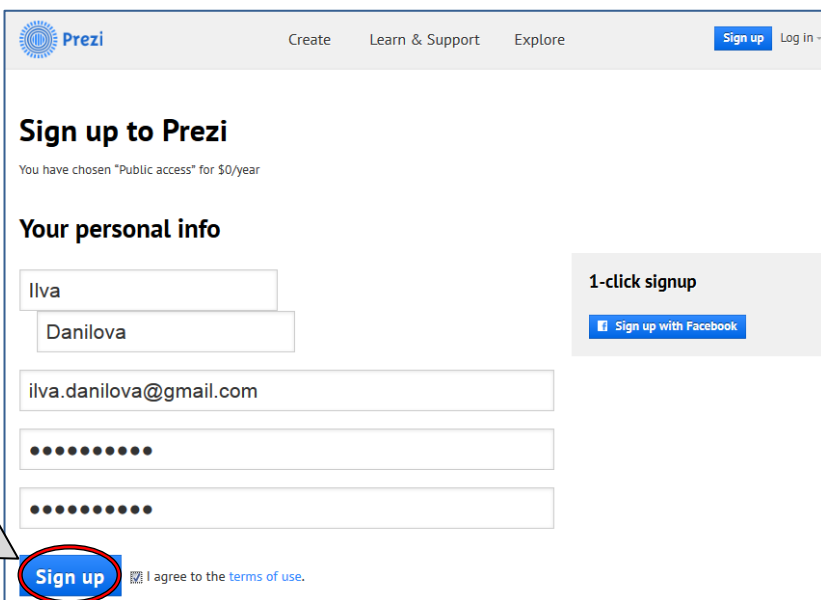
Ja jums ir kādas izglītības iestādes piešķirta oficiāla e-pasta adrese, jūs varat to izmantot kā identifikatoru, izvēloties studentu un skolotāju licenci: poga Student & Teacher licenses > iepriekš aplūkotajā logā. Tādā gadījumā jums tiks sniegta iespēja bez maksas izmantot „Enjoy” licences iespējas (jūsu veidotas prezentācijas būs privātas, jūs varēsiet izmantot savu logo, krātuves lielums tiks palielināts līdz 500 MB), bet „Pro Edu” licence jums izmaksās gandrīz trīs reizes lētāk (tā papildus sniedz iespēju veidot un rediģēt prezentācijas bezsaistes režīmā, saņemt atbildi uz jebkuru jautājumu vienas dienas laikā un nodrošina lietotāju ar 2 GB lielu krātuvi):

The image shows the 'Student & Teacher Licenses' screen. It features two main options: Enjoy Edu and Pro Edu. Enjoy Edu is \$0/month with a 30-day trial, offering private presentations, own logo, and 500MB storage. Pro Edu is \$4.92/month with a 30-day trial, offering work offline, private presentations, own logo, premium support, and 2GB storage. A note at the top states: 'Note: Prezi educational licenses can be registered with educational email addresses only that match the school's domain.'

Šajā materiālā tiks izmantota „Public” licence.

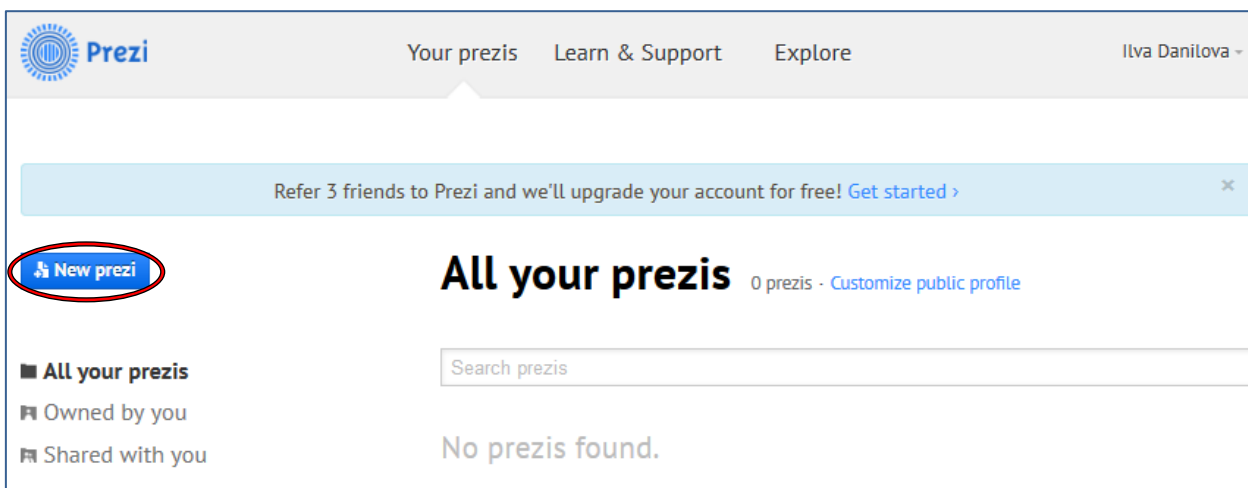
Izvēlieties licences veidu, uzklikšķinot uz tās apraksta bultiņas. Atvērsies logs, kurā ir jāieraksta informācija, lai reģistrētos (vārds, uzvārds, e-pasta adrese, parole, parole atkārtoti) un jāakceptē lietošanas noteikumi:

Nospiediet, lai pabeigtu reģistrēšanas procesu:

The image shows the Prezi sign-up form. It includes fields for first name (Ilva), last name (Danilova), email (ilva.danilova@gmail.com), and password. There is a "1-click signup" section with a "Sign up with Facebook" button. A red circle highlights the "Sign up" button at the bottom. A callout box points to this button with the text "Nospiediet, lai pabeigtu reģistrēšanas procesu:".

Lai uzsāktu jaunas prezentācijas veidošanu, nospiediet pogu **New Prezi**:

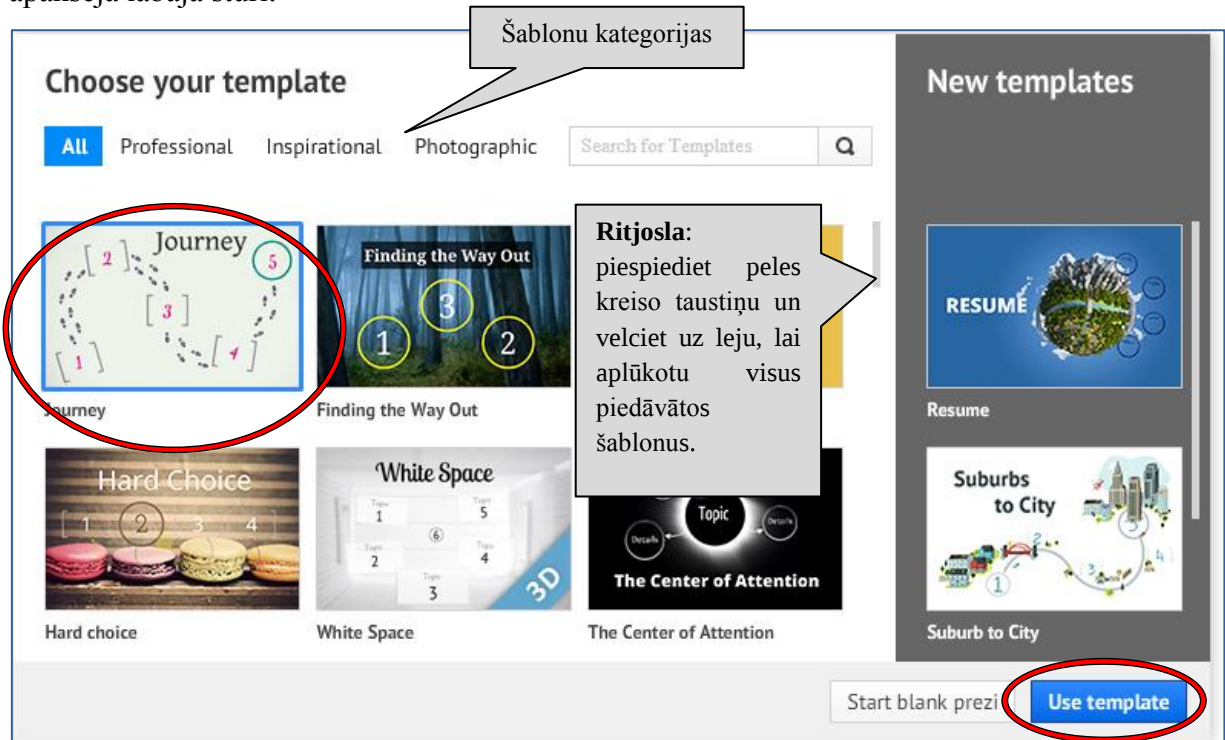
The image shows the Prezi dashboard after login. The user is logged in as "Ilva Danilova". A blue banner at the top says "Refer 3 friends to Prezi and we'll upgrade your account for free! Get started >". Below this, there is a "New prezi" button circled in red. The main heading is "All your prezis" with a subtext "0 prezis - Customize public profile". There is a search bar and a list of "All your prezis" with filters "Owned by you" and "Shared with you". The message "No prezis found." is displayed.

Atvērsies jauns logs **Choose your template** (izvēlieties jūsu šablonu), kurā var izvēlēties – veidot prezentāciju uz gatava šablona (*template*) pamata, vai uzsākt pilnīgi jaunas prezentācijas veidošanu. Produkta izstrādāji nepārtraukti uzlabo un papildina piedāvātos šablonus, tāpēc, ja jūsu prezentācijai der gatavs šablons, iesācējiem ieteicams to izmantot, jo tas ļauj ievērojami ietaupīt prezentācijas veidošanas laiku. Šablonā jau ir definēti fonti, krāsas, objektu attēlošanas

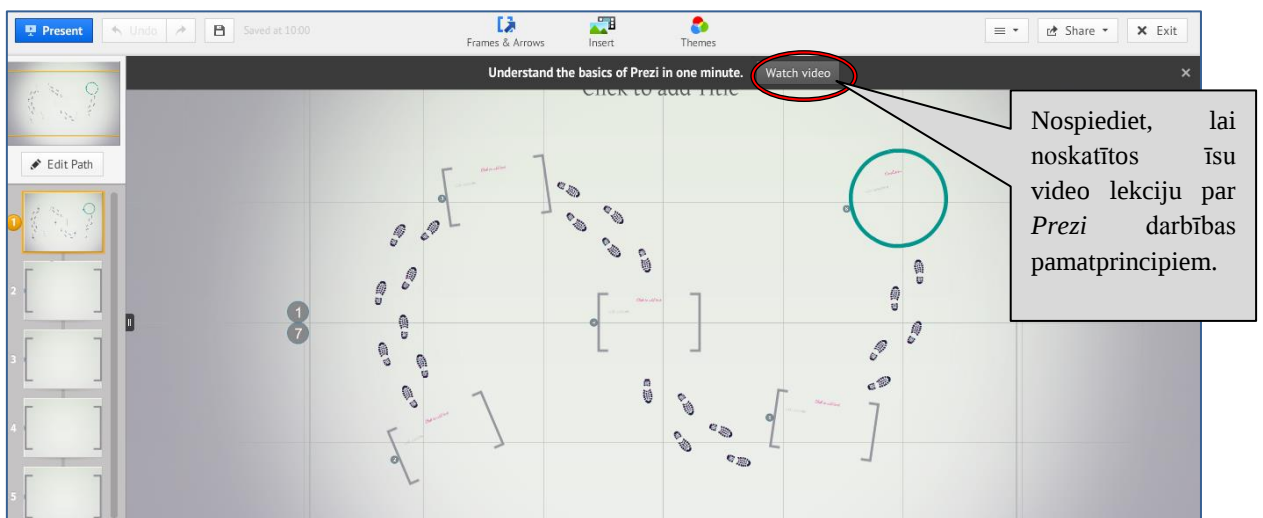
Eiropas Sociālā fonda projekts "Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide" Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

secība jeb maršruts (*path*), attēlošanas mērogs, lietotājam atliek tikai ievadīt tekstu un ievietot objektus. Arī gatavu šablonu rediģēšana ir samērā vienkāršs process.

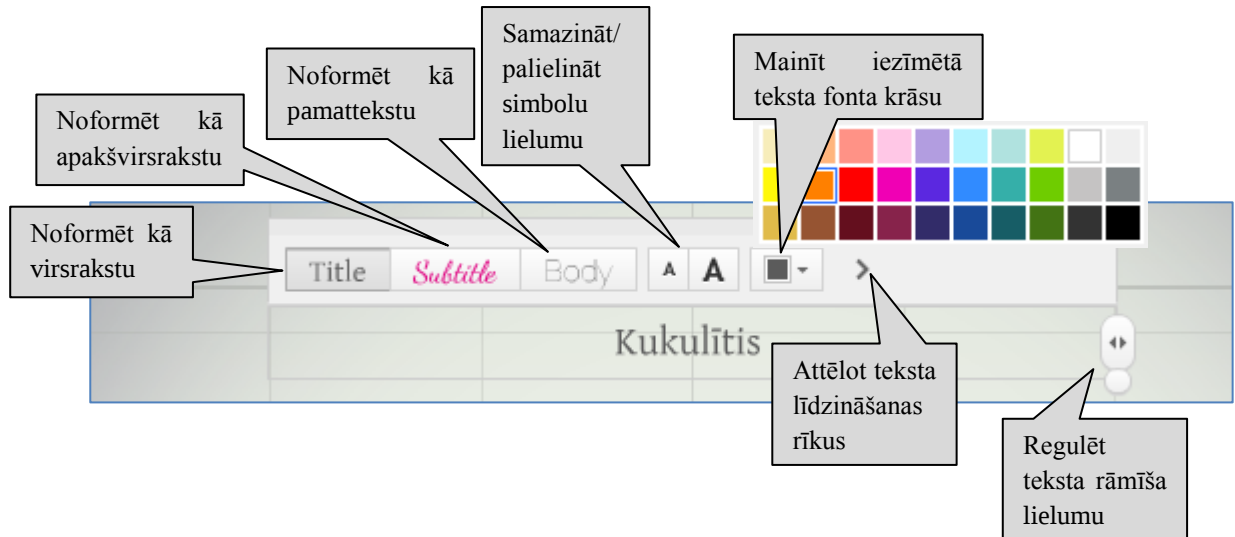
Pēc šablonu izvēles nospiediet pogu **Use template**, lai uzsāktu informācijas ievadīšanu. Ja vēlaties veidot savu prezentāciju, neizmantojot šablonus, nospiediet pogu **Start blank prez** loga apakšējā labajā stūrī:

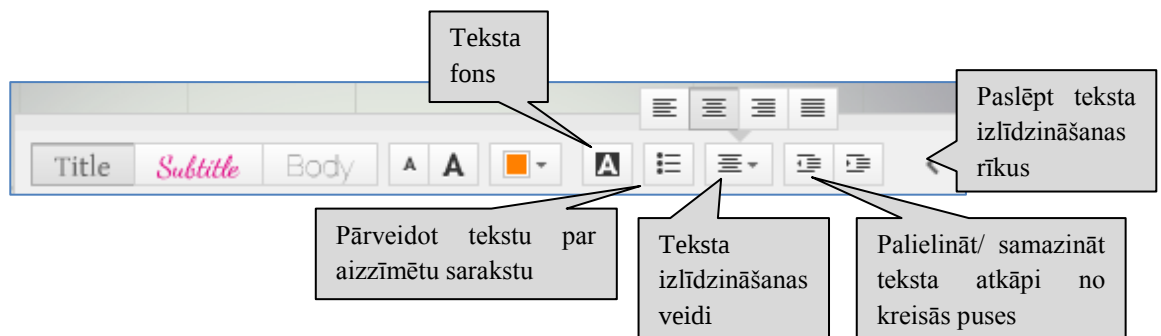
Aplūkosim piemēru, kad ar šablona *Journey* izmantošanu tiek attēlota pasaka par Kukuliša piedzīvojumiem¹. Izvēlieties šablonu *Journey* un nospiediet pogu **Use template**. Atvērsies logs ar sagatavi:

Lai ierakstītu prezentācijas virsraksta tekstu, ieklikšķiniet lauciņā [Click to add Title](#) lapas augšējā daļā. Jāpiemin, ka tekstu var sākt rakstīt jebkurā lauka vietā, izpildot klikšķi ar peles kreiso pogu, bet tādā gadījumā vēlāk jums būs jāredīgē objektu attēlošanas secība (*path*). Aktivizēsies teksta rāmītis un teksta formatēšanas rīki:

Teksta līdzināšanas rīki:

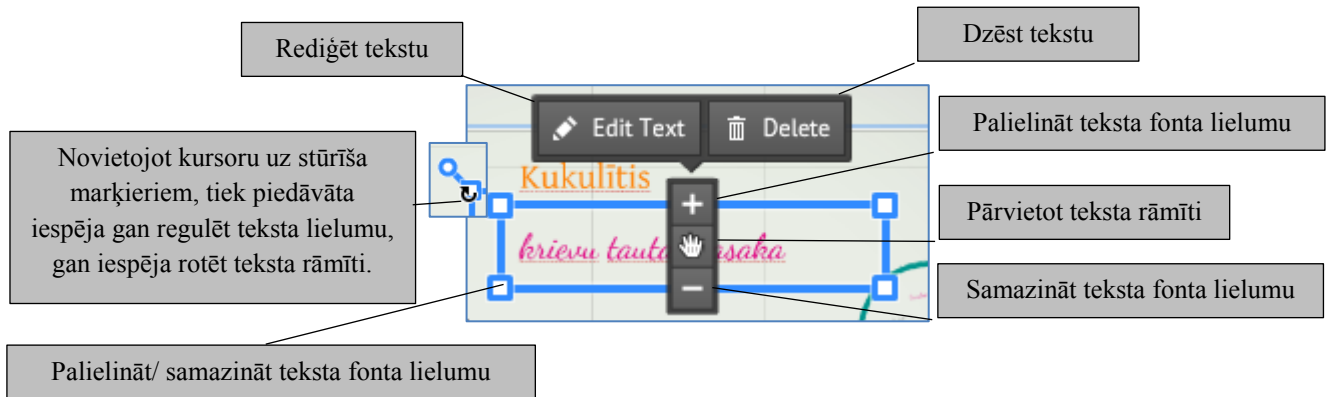

Lai pabeigtu teksta ievadīšanu rāmīti, izpildiet peles klikšķi jebkurā vietā ārpus rāmīša:

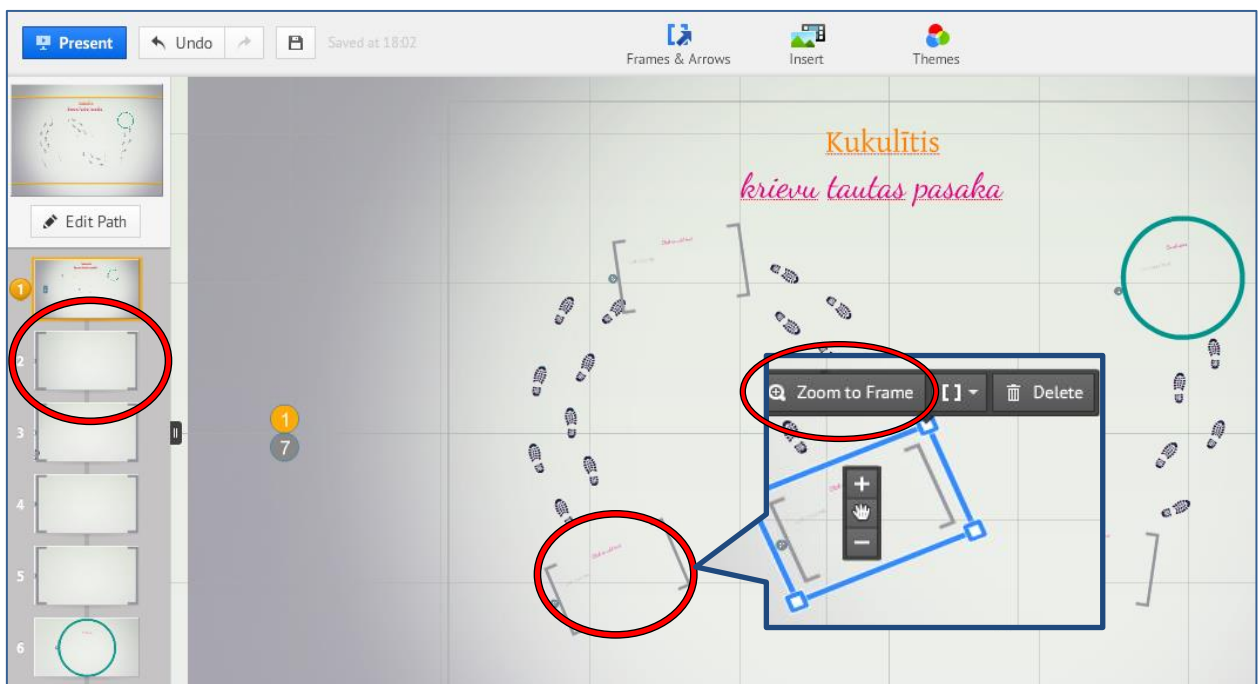

Eiropas Sociālā fonda projekts “Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide” Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

Lai pārvietotu apakšvirsraksta rāmīti, izpildiet klikšķi uz tā, apkārt tekstam parādīsies ierāmējums, kā arī rediģēšanas un dzēšanas rīki:

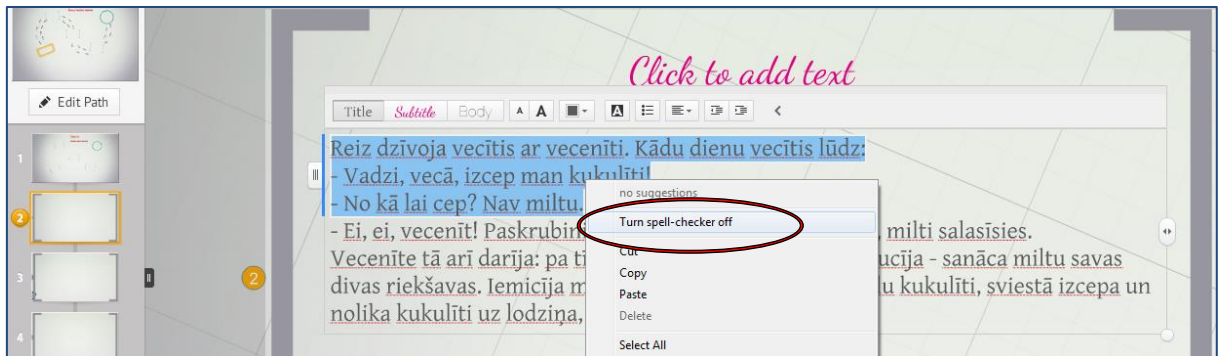
Lai turpinātu informācijas ievadīšanu nākamajā objektā, izvēlieties otro slaidu loga kreisajā pusē (to pašu var izdarīt, izpildot peles klikšķi lapā uz attiecīgā objekta un izvēloties komandu **Zoom to Frame**):

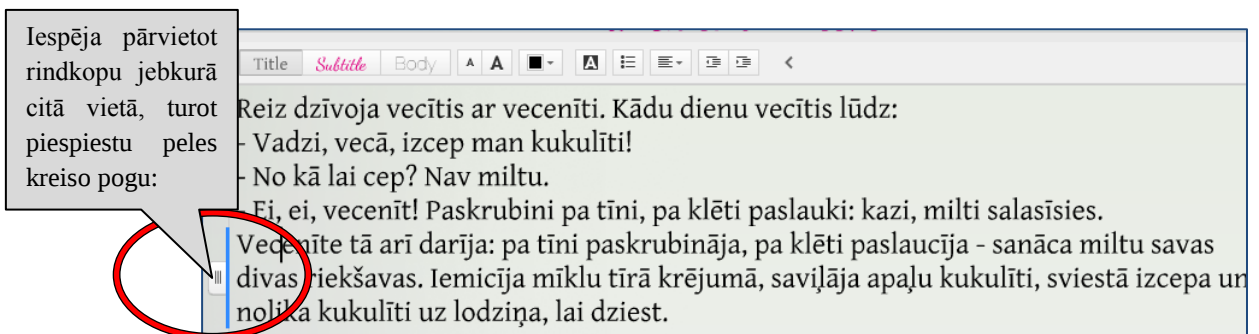
Tiks palielināts ierāmējums (**Frame**), kurš mūsu piemērā tiks attēlots aiz virsraksta. Tajā ierakstīsim tekstu un ievietosim attēlu. Mūsu izmantotajā šablonā tikai virsraksta fontā iespējams ievadīt latviešu valodas diakritiskās zīmes (mīkstinājumu un garumzīmes). Latviskoto simbolu neatpazīšana ir viens no *Prezi* trūkumiem. Šo problēmu var risināt divos veidos: rakstīt visu tekstu tajā stilā, kurš atpazīst mīkstinājumus un garumzīmes (mūsu piemērā – virsraksta stils), bet, ja nepieciešams lietot kādu konkrētu fontu no Microsoft Office lietotnēm, tad var ierakstīt tekstu vajadzīgajā fontā, piemēram, *PowerPoint* slīdā, pēc tam saglabāt to PDF formātā un

ievietot *Prezi* prezentācijā, izmantojot komandu **Insert/From File (PDF, video...)**. Otrajā gadījumā nevar rediģēt tekstu, tāpēc mūsu piemērā rakstīsim visu tekstu virsraksta stilā.

Lai teksta ievadīšanas laikā atslēgtu gramatisko kļūdu pasvīturošanu, iezīmējiet tekstu un izpildiet uz tā peles labo klikšķi. Atvērsies konteksta izvēlne, kurā jāizvēlas komanda **Turn spell-checker off**:

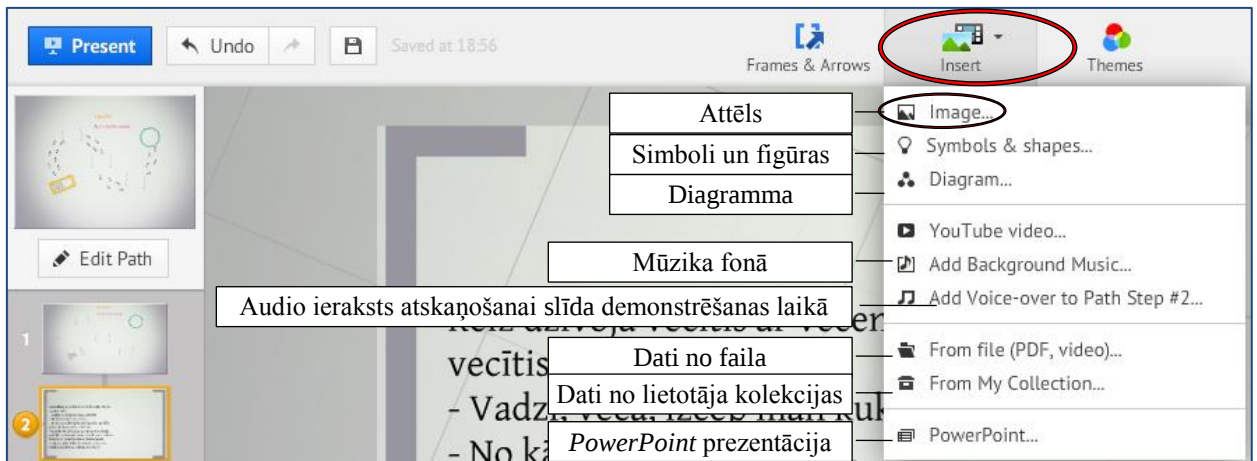

Izpildot klikšķi jebkurā ierakstītā teksta vietā, attiecīgās rindkopas kreisajā pusē tiek attēlots rīks, ar kuru iespējams mainīt rindkopu secību tekstā:

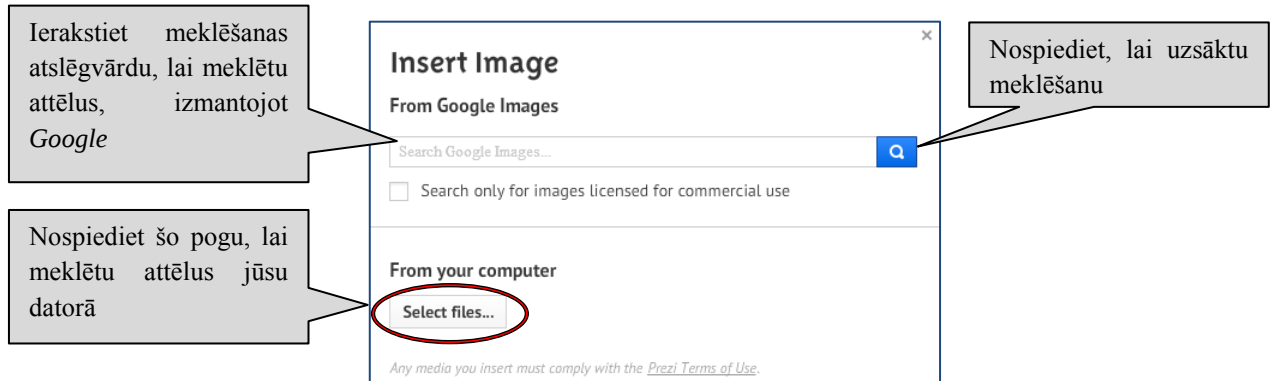

Ierakstiet tekstu, pēc tam, izmantojot augstāk aprakstītos rīkus, noregulējiet tā lielumu un pozīciju ierāmējumā. Papildināsim mūsu prezentāciju ar attēlu (tiek pieņemts, ka visi nepieciešamie attēli glabājas jūsu datorā). *Prezi* prezentācijās, izmantojot komandu **Insert**, iespējams ievietot dažādus objektus:

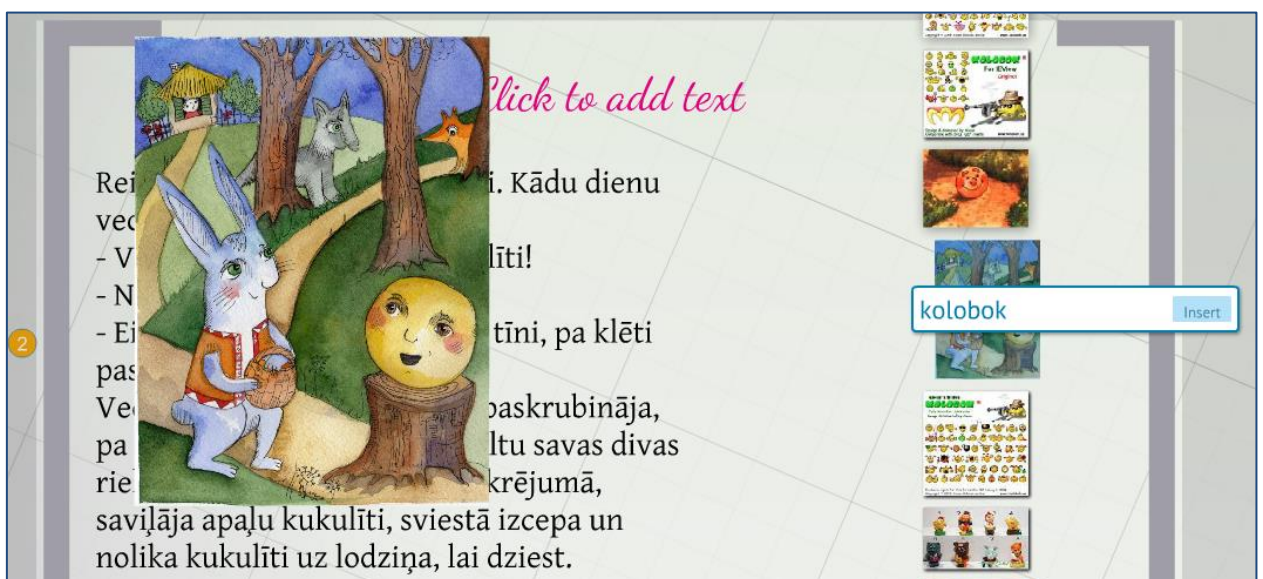
Eiropas Sociālā fonda projekts "Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide" Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

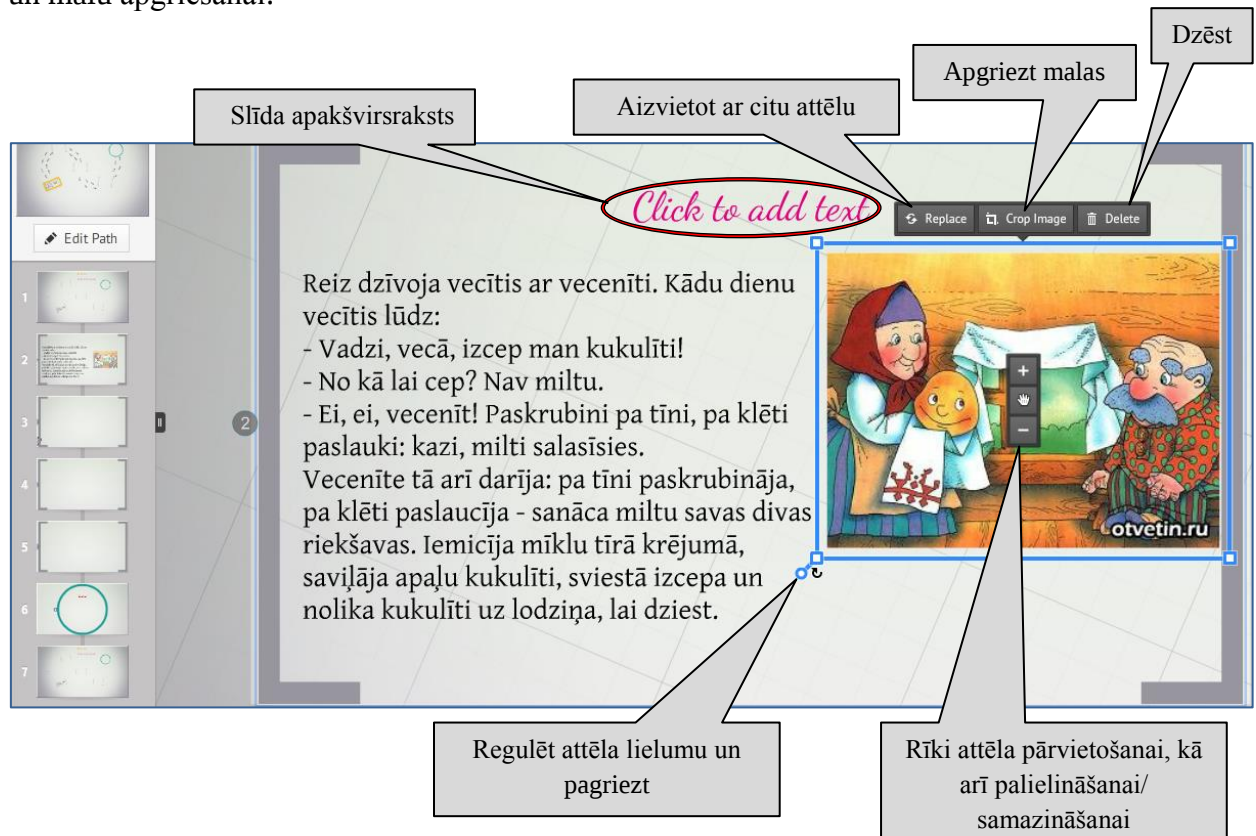
Atvērsies logs ar piedāvājumu izvēlēties attēla atrašanas vietu:

Piemērs: meklēšanas lauciņā tika ierakstīts vārds „kolobok”. Atvērsies logs ar Google meklēšanas rezultātiem. Uzklikšķiniet uz konkrētā attēla, lai to aplūkotu. Lai ievietotu attēlu, izvēlieties komandu Insert:

Tomēr mūsu piemērā izmantosim lietotāja datorā saglabātos attēlus. Pēc pogas **Select files** nospiešanas jūs varēsiet meklēt vajadzīgo attēlu savos dokumentos. Pēc attēla izvēles tas tiek ievietots prezentācijā, kā arī tiek attēloti rīki attēla lieluma regulēšanai, pagriešanai, dzēšanai un malu apgriešanai:

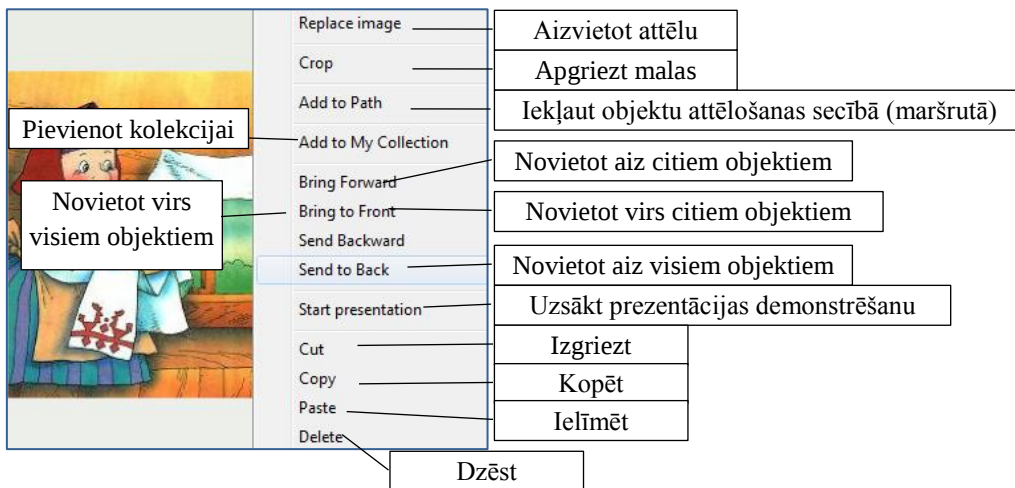

Mūsu piemērā otrajā slīdā apakšvirsraksts nav nepieciešams. Lai to dzēstu, ierakstiet iekšā kaut ko, tad izpildiet klikšķi ārpus teksta rāmja un pēc tam uzklikšķiniet atkal uz teksta rāmja. Aktivizēsies teksta rāmīša dzēšanas komanda **Delete**.

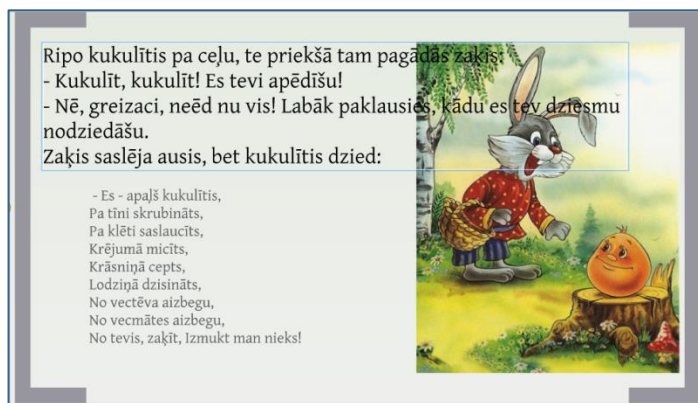
Kad darbs pie otra slīda informācijas ievadīšanas un noformēšanas ir pabeigts, loga kreisajā pusē nospiediet uz nākamā (mūsu gadījumā - uz trešā) slīda, lai turpinātu prezentācijas veidošanu. Pēc analogijas ievadiet tekstu un ievietojiet attēlus visos slīdos. Padoms: jūs varat vienā slīdā ievadīt tekstu vairākos teksta rāmīšos, to viegli izdarīt, izpildot peles klikšķi jebkurā vietā. Tas dos jums iespēju pārvietot katru teksta rāmīti slīda ietvaros.

Eiropas Sociālā fonda projekts "Inovācija un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide" Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

Pēc jebkura attēla ievietošanas, izpildot peles labo klikšķi uz ievietotā attēla, atvērsies konteksta izvēlne:

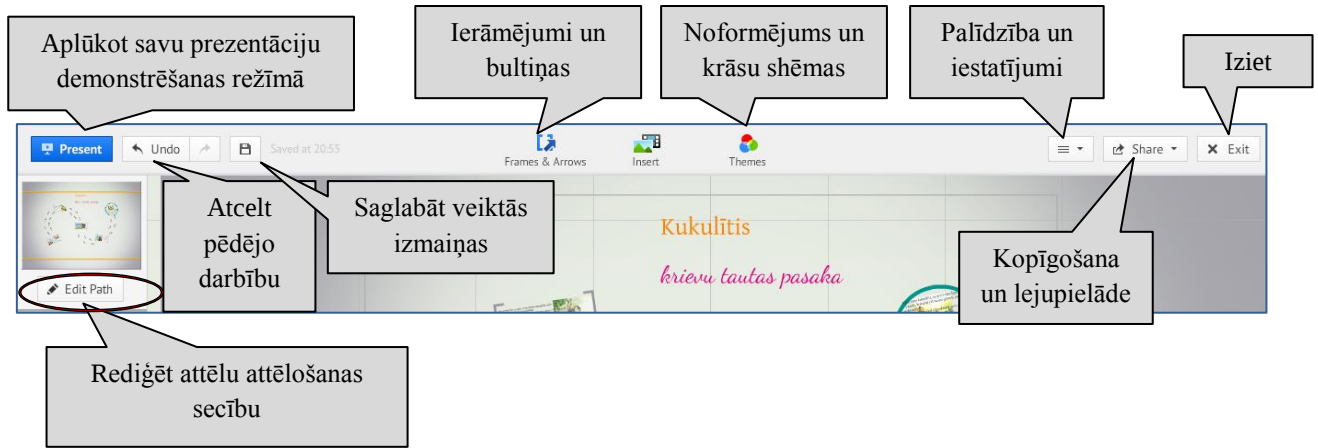
Piemērs: izvēlēta komanda **Bring forward** – attēls tiek novietots zem teksta:

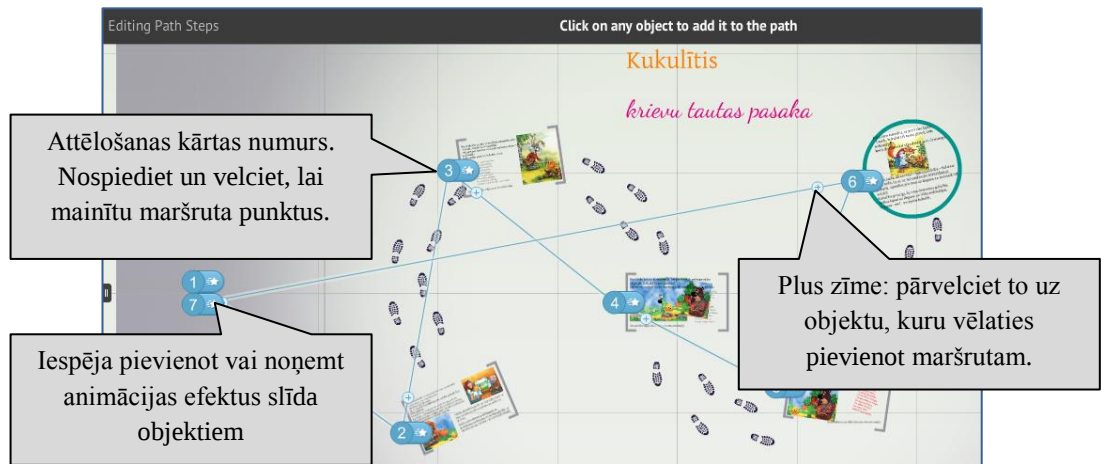
Gala rezultāts varētu izskatīties šādi:

Prezentācijas veidošanas laikā loga augšdaļā ir pieejami rīki, ar kuru palīdzību iespējams jebkurā brīdī aplūkot savu prezentāciju demonstrēšanas režīmā, atcelt pēdējās veiktās darbības, saglabāt veiktās izmaiņas, kā arī rediģēt attēlu attēlošanas secību u.tml.:

Pēc informācijas ievadīšanas jūs varat rediģēt objektu attēlošanas secību un mērogu. Nospiediet pogu **Edit Path** loga kreisajā pusē virs objektu saraksta. Tiek attēlota objektu secības shēma:

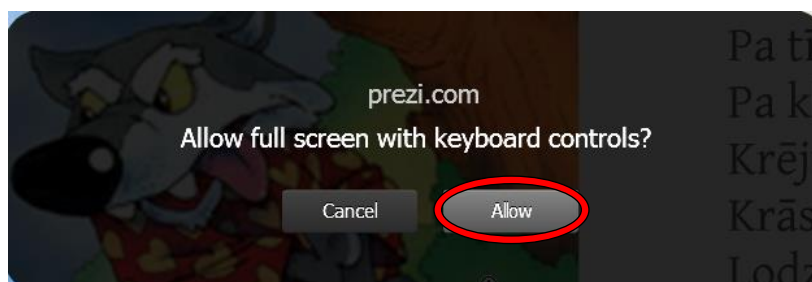
Objektu attēlošanas secību iespējams regulēt arī loga kreisajā pusē objektu sarakstā:

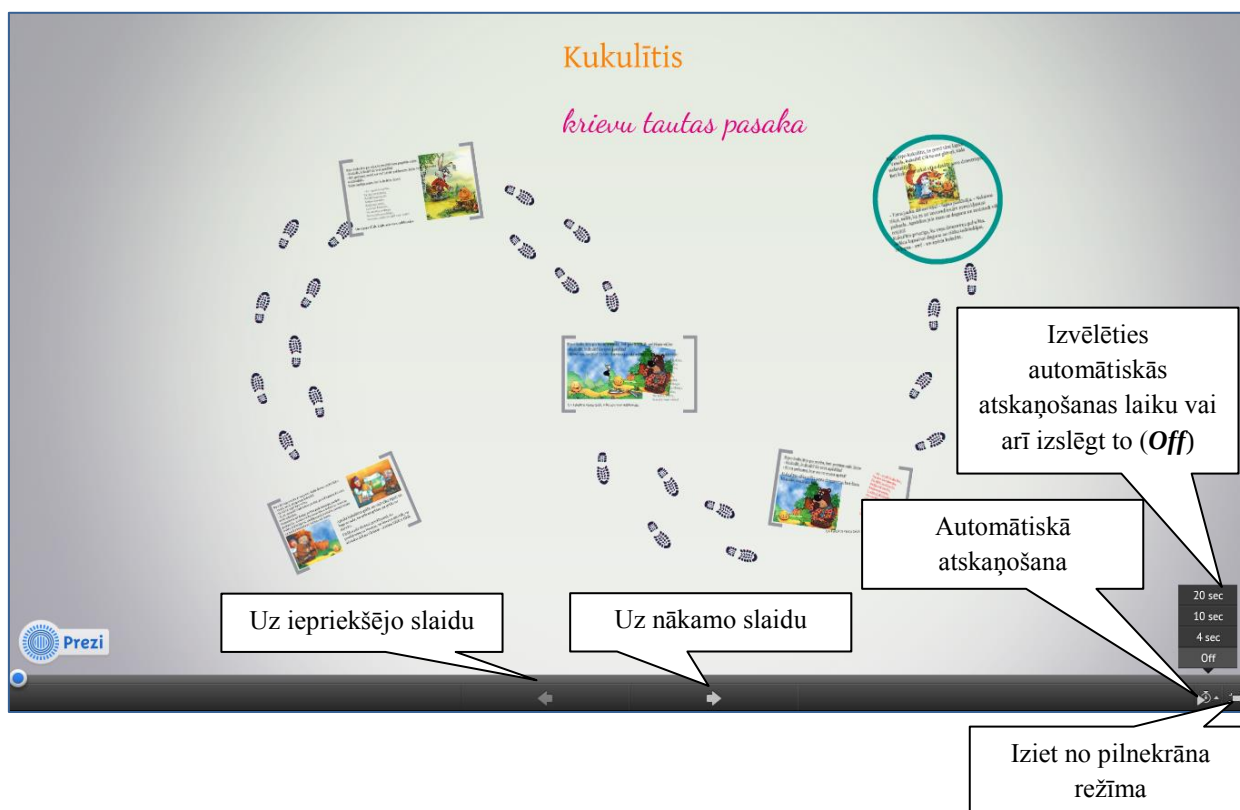
Tad, kad visi maršruta rediģēšanas darbi ir pabeigti, nospiediet pogu **Done** augšējā labajā loga stūrī.

Prezentācijas demonstrēšana:

Nospiediet pogu **Present** loga augšējā kreisajā stūrī. Atvērsies logs ar jautājumu, vai atļaut demonstrēšanu pilnekrāna režīmā. Izvēlieties **Allow** (atļaut):

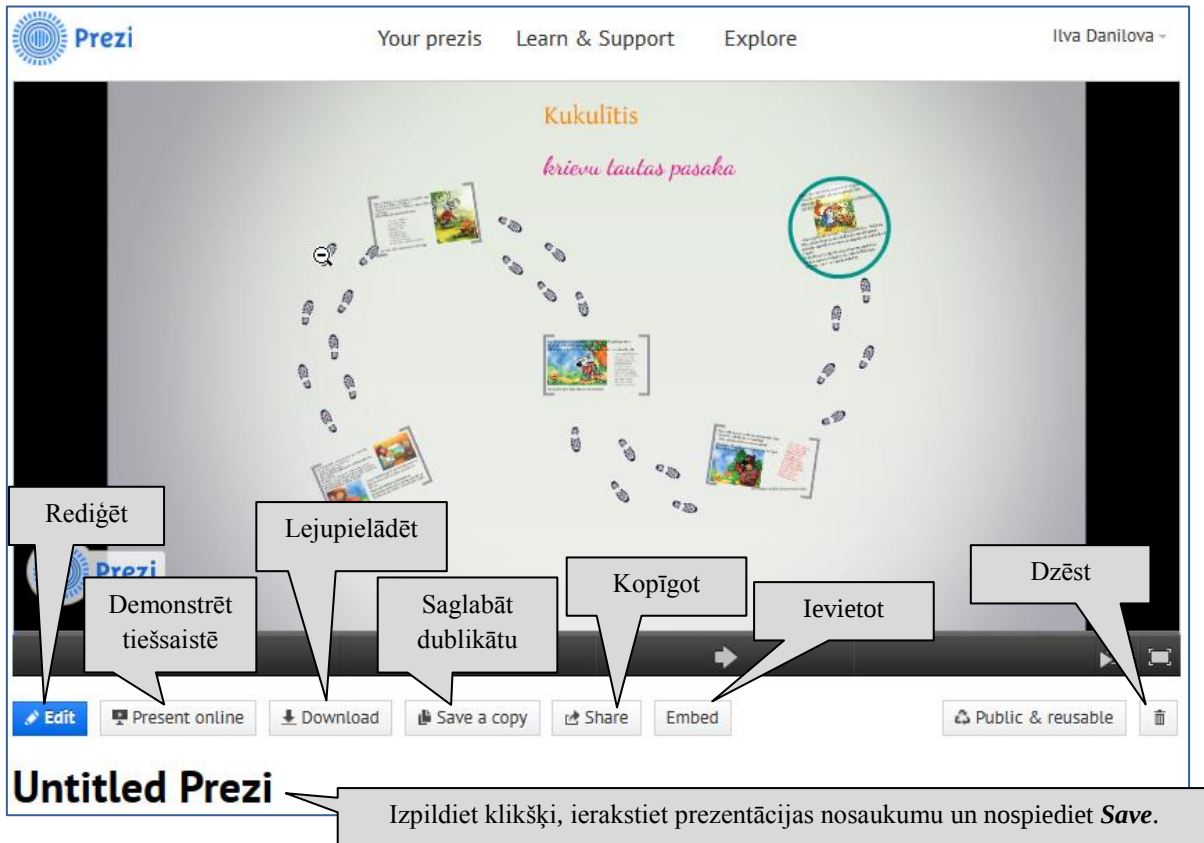

Demonstrēšanas režīmā loga apakšējā pusē ir pieejami rīki prezentācijas vadīšanai:

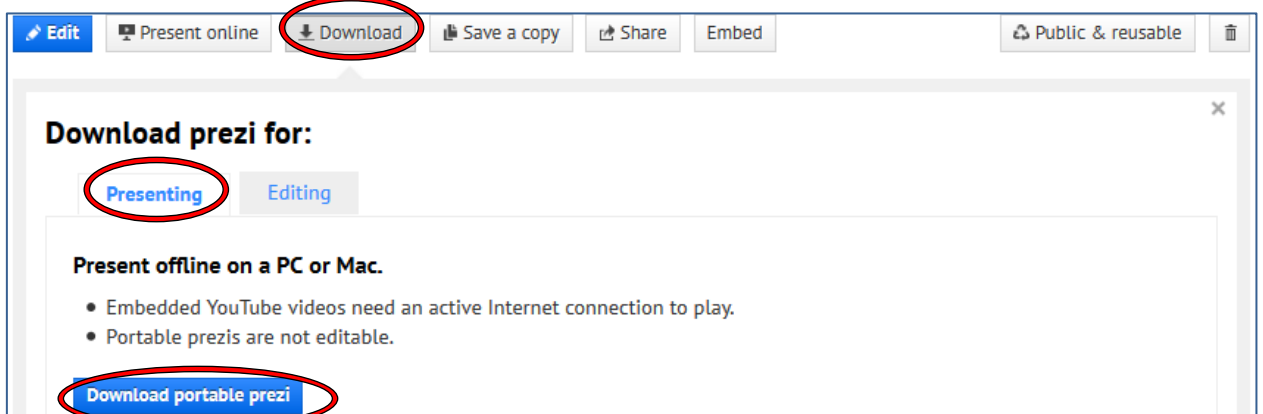
Prezentācijas saglabāšana:

Lai saglabātu prezentāciju, nospiediet pogu **Save** loga augšējā kreisajā pusē. Lai pilnībā pabeigtu prezentācijas veidošanu un rediģēšanu, nospiediet pogu **Exit**. Tiks attēlots logs, kurā redzēsiet savu prezentāciju un rīkus darbībai ar to:

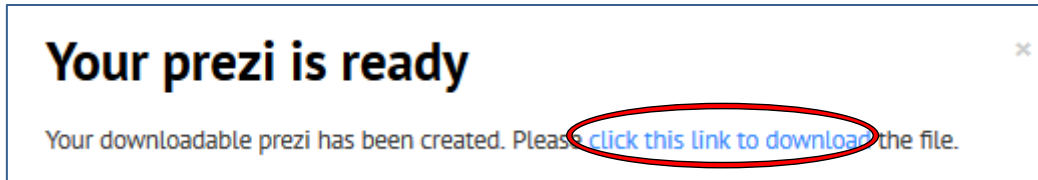
Prezentāciju lejupielādēšana:

Pēc **Download** pogas nospiešanas tiks attēlots logs ar jautājumu: lejupielādēt prezentāciju tikai demonstrēšanai (bez iespējas rediģēt) – **Presenting** vai rediģēšanai – **Editing**:

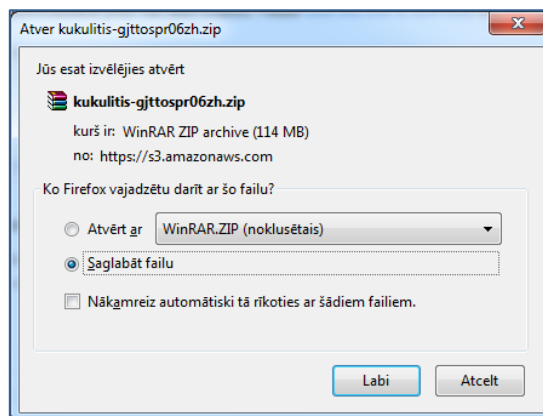

Eiropas Sociālā fonda projekts “Inovatīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide” Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

Nospiediet pogu **Download portable prezī** – pēc īsa brīža parādīsies paziņojums par to, ka jūsu prezentācija ir gatava. Nospiediet zilo hipersaiti, lai to lejupielādētu:

Atvērsies logs, kurā jāizvēlas - atvērt vai saglabāt prezentācijas arhīvu:

Arhīva lejupielādēšanas process var aizņemt kādu laiku, jo izveidotās portatīvās prezentācijas izmērs ir diezgan liels – mūsu piemērā 114 MB. Saglabāšanu savā datorā „Public” licences īpašniekiem ir ieteicams veikt tikai tad, ja nepieciešams demonstrēt prezentāciju bezsaistē. Ja jums ir stabils Internet pieslēgums, ieteicams uzglabāt visas izveidotās prezentācijas tīmekļa vietnē www.prezi.com.

Ja kāds vēlas dziļāk apgūt interaktīvo prezentāciju veidošanu, tad var meklēt video pamācības portālā *YouTube*, kurā ir atrodama informācija lielākoties gan tikai angļu un krievu valodā.

Gribam brīdināt, ka veidojot pirmo prezentāciju, jums būs nepieciešama diezgan liela koncentrēšanās un pacietība, bet katra nākamā prezentācija prasīs mazāk pūļu un sagādās vairāk prieka. Lai jums izdodas!

Eiropas Sociālā fonda projekts "Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide" Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001

Prezentācijā izmantoti attēli:

1. http://skyclipart.ru/detsad/demo_mat/17319-kolobok-rasskazy-po-kartinkam.html
2. <http://umm4.com/wp-content/uploads/2010/07/skazka-kolobok-01.jpg>
3. <http://beautiful-all.narod.ru/Skazki/sk11/04.JPG>
4. http://otvetin.ru/uploads/posts/2009-08/1251311011_kolobok03.jpg
5. <http://audioskazki.net/wp-content/gallery/kolobok/4m.jpg>
6. http://novosti-skazok.ru/knigi/knigi_images/Kolobok-02.jpg
7. http://umnyedetki.ru/skazki/ris_skazki/medved.jpg

¹ Pasakas teksts: Ozolas-Sakses A. tulk., Randares D. red., *Krievu tautas pasakas*. Zvaigzne ABC, ISBN 9984-22-406-6., 16.-20.lpp.

Attēli iegūti, izmantojot meklēšanas portālu *Google.lv* (meklēšanas atslēgas vārds „колобок”)